

Litije

Postup litijní ektenie a požehnání pěti chlebů, pšenice, oleje a vína

Na večerní bohoslužbě po modlitbě sklánění hlav (po prosebné ektenii)

Pokud se slouží litije nebo se koná bdění, tak nyní jsou na řadě **litijní stichiry** příslušného svátku (jsou uvedeny v mineji ve službě svátku před stichirami na stichovně, případně v triodu); po nich hned následuje litijní ektenie.

Nekoná-li se litije ani bdění, pak se teď přednášejí stichiry na stichovně.

Na začátku litijních stichir kněz vychází z oltáře do zadní části chrámu (někde se koná litijní ektenie v předsíni chrámové). (Podle ruské tradice vychází duchovenstvo z oltáře severními dveřmi, podobně jako při malém vchodu; podle řecké tradice vychází královskými dveřmi.) Duchovenstvo i věřící drží po celou litiji (tj. litijní stichiry a litijní ektenii) zapálené svíčky. Po příchodu na místo konání litije **diákon okuřuje**.

Litijní ektenie:

Kněz: Spasiž, Bože, lid svůj a požehnej dědictví svému. Navštiv svět svou milostí a slitovností, pozdvihni korouhev křesťanů pravoslav-

ných a sešli na nás bohaté své milosti. Na přímluvy nejčistší Vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie, mocí uctívaného a životodárného kříže, s přispěním úctyhodných nebeských beztělesných mocností, důstojného a slavného proroka, předchůdce a křtitele Jana, svatých slavných a všechvalných apoštolů, svatých našich otců, velikých učitelů celého světa a světitelů Basila Velikého, Řehoře Theologa a Jana Zlatoústého, svatého otce našeho Mikuláše, arcibiskupa Myr Lykejských, divotvorce, svatých apoštolům rovných Cyrila a Metoděje, učitelů slovanských, svatého zbožného knížete Rostislava Moravského, svatého mučedníka a knížete českého Václava a svaté mučednice kněžny Ludmily, ctihodných a bohonosných otců našich, Ivana, poustevníka českého, a Prokopa Sázavského, světitele mučedníka Gorazda Českého a Moravsko-slezského, světitele vyznavače Alexije Karpatského, svatých vítězných mučedníků, ctihodných a bohonosných otců našich, svatých a spravedlivých rodičů Jáchyma i Anny, svatého (*jméno svatého, jehož jest chrám a jehož je svátek*) a všech svatých, prosíme tebe, mnohomilostivý Pane, vyslyš nás hříšné, modlíci se k tobě, a smiluj se nad námi.

Věřící: Hospodi, pomiluj. (40×)

Kněz: Ještě modlíme se za pravou víru vyznávající a Krista milující pravoslavné pokolení naše. Za jeho vítězství, zachování, pokoj, zdraví a záchranu. Aby mu Pán a Bůh náš ve všem přispěti ráčil a ku pomoci byl, aby pod nohy našeho rodu pravoslavného srazil každého nepřítele a škůdce jeho.

Věřící: Hospodi, pomiluj. (30×)

Kněz: Ještě modlíme se za jejich svatosti pravoslavné patriarchy, za metropolitu vladyku (*jméno*) [a za vladyku (*jméno*); za archimandritu, igumena (*jméno*)], i za všechno v Kristu bratrstvo naše, i za každou duši křesťanskou trpící a zarmoucenou, milosti Boží a pomoci žádající; za zástitu města tohoto [svatého příbytku tohoto] a všech v něm žijících [vsi této a všech v ní žijících]; za mír a dobrý stav celého světa; za blaho svatých církví Božích; za spasení a pomoc těm, kteří se s pílí a bázní Boží namáhají, i za sloužící otce i bratry naše; za ty, kteří vše opustili a v pustině přebývají; za uzdravení nemocných; za pokoj a odpočinutí, blahou památku a odpuštění hříchů všem dříve se odebravším zesnulým pravoslavným otcům a bratřím našim, zde i všude jinde pochovaným; za osvobození zajatých, i za bratry naše ve službách jsoucí, a za všechny slouživší a sloužící ve svatém chrámě tomto, rceme:

Věřící: Hospodi, pomiluj. (50×)

Kněz: Ještě modlíme se, aby ochráněno bylo město toto [byla ves tato] i svatý chrám tento [monastýr tento] a všechna města a země od hladu, moru, zemětřesení, potopy, ohně, meče, vpádu cizozemců a občanské války; aby milostivý a přístupný k našim modlitbám byl blahý a lidumilný Bůh náš a odvrátil od nás veškerý na nás uvalený hněv a vysvobodil nás od přicházejícího spravedlivého trestu svého a smiloval se nad námi.

Věřící: Hospodi, pomiluj. (3×)

Kněz: Ještě modlíme se, aby Hospodin Bůh vyslyšel hlas modlitby nás, hříšných, a smiloval se nad námi.

Věřící: Hospodi, pomiluj. (3×)

Kněz může tiše vzpomínat živé i zesnulé.

Kněz: Vyslyš nás, Bože, Spasiteli náš, naděje všech končin země i těch, kteří jsou daleko na moři; a milostiv, milostiv budiž, Vládce, ke hříchům našim a smiluj se nad námi. Neboť milostivý a lidumilný Bůh jsi ty a tobě chválu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Kněz: Pokoj všem.

Věřící: I duchu tvému.

Kněz: Skloňme hlavy své před Hospodinem!

Věřící: Před tebou, Hospodine.

(Všichni skloní hlavy)

Kněz: *(hlasitě)*

Vládce mnohomilostivý, Pane Ježíši Kriste, Bože náš, na přímluvy nejčistší Vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie, mocí uctívaného a životodárného kříže, s přispěním úctyhodných nebeských beztělesných mocností, důstojného a slavného proroka, předchůdce a křtitele Jana, svatých slavných a všechvalných apoštolů, svatých slavných vítězných mučedníků i ctihodných a bohonosných otců našich; svatých našich otců, velikých učitelů celého světa a světitelů Basila Velikého, Řehoře Theologa a Jana Zlatoústého, svatého otce našeho Mikuláše, arcibiskupa Myr Lykejských, divotvorce, svatých apoštolům rovných Cyrila a Metoděje, učitelů slovanských, svatého zbožného knížete Rostislava Moravského, svatého mučedníka a knížete českého Václava a svaté mučednice kněžny Ludmily, ctihodných a bohonosných otců našich, Ivana, poustevníka českého, a Prokopa Sázavského, světitele mučedníka Gorazda Čes-

kého a Moravsko-slezského, světitele vyznavače Alexije Karpatského, svatých a spravedlivých rodičů Jáchyma i Anny, svatého (*jméno svatého, jehož jest chrám, a svatého, jehož je svátek*) i všech svatých svých učíň modlitbu naši sobě příjemnou, **!** daruj nám odpuštění hříchů našich, **!** ochraň nás záštitou křídel svých, **!** zapuď od nás každého nepřítele a odpůrce, **!** daruj mír životu našemu, **!** Pane, smiluj se nad námi i nad světem svým **!** a spasiž duše naše jako blahý a lidumil.

Věřící: Amen.

(Konec litijní ektenie)

Žalmista čte *stichiry na stichovně*

Po stichirách následuje „Nyní propouštíš“ pak trisagion až po Otčenáš. Poté se zpívají **tři tropary** (bez „Sláva...“ a bez „I nyní...“). U svátků z dvanáctera se třikrát zpívá sváteční tropar.

Duchovenstvo stojí v průběhu stichir až doposavad u litijníku. V průběhu zpěvu troparů **po Otčenáši kněz třikrát okuruje litijník** s pěti chleby, pšenicí, olejem a vínem.

Požehnání pěti chlebů (pšenice), oleje a vína

Když jsou tropary dozpívány, kněz přistupuje k litijníku a bere do ruky vrchní chléb.

Kněz: K Hospodinu modleme se!

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Kněz: *(žehnaje jedním z chlebů, říká modlitbu pro požehnání; dle zvyku jej posléze políbí)*

Pane, Ježíši Kriste, Bože náš, jenž jsi pět chlebů požehnal a pět tisíců jimi nasýtil, sám požehnej chleby tyto, pšenici, víno a olej *(ukazuje pravici)* a rozmnož je v tomto městě [této vesnici, tomto monastýru] a v celém světě svém; posvěť věrné, kteří z nich okusí. Neboť ty žehnáš a posvěcuješ veškerenstvo, Kriste, Bože náš, a tobě chválu vzdáváme, s bezpočátečným Otcem tvým i přesvatým a blahým a oživujícím Duchem tvým, nyní i vždycky, až na věky věků.

Věřící: Amen.

Budiž jméno Hospodinovo blahosloveno... (3x)

(Jako v závěru Božské liturgie.)

Pokud je jen litije (bez bdění), pak ihned následuje propuštění.

Koná-li se bdění, následuje ještě část žalmu 33. / 34.:

Blahosloviti budu Hospodina každého času,
budiž vždycky chvála jeho v ústech mých.

Hospodinem se chlubiti bude duše má, ať to slyší
pokorní a zaradují se.

Velebte Hospodina se mnou, jeho jméno společně
vyvyšujeme.

Vzýval jsem Hospodina a vyslyšel mne, a ode
všech soužení vysvobodil mne.

Přistupte k němu a osvícení budete, vaše tváře nebudou zahanbeny.

Tento ubožák volal a Hospodin ho vyslyšel, ze všech jeho soužení ho zachránil.

Anděl Hospodinův se vyzbrojí, aby držel hlídku okolo těch, kdož se *Boha* bojí, a bude je bránit.

Okuste a vizte, jak dobrý jest Hospodin. Blažený člověk, který v něho skládá naději.

Mějte bázeň před Bohem všichni svatí jeho, neboť nic neschází těm, kdož se ho bojí.

Bohatí budou strádat a hladovět, ale těm, kdož hledají Hospodina, nic dobrého nebude scházet.

Kněz: Požehnání Hospodinovo na vás, blahodati (milostí) a lidumilností jeho, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

Propuštění:

Kněz: Velemoudrost!

Věřící: Požehnej!

Kněz: Požehnán jest Kristus, Bůh náš (Jsoucí), vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

Věřící: Amen. Upevni, Bože, svatou pravoslavnou víru a pravoslavné křesťany, na věky věkův.

(A dále jako při závěru večerní.)